

ZUZANA
CANDIGLIOTA
ADVOKÁTKA

Městský soud v Praze
Spálená 2
112 16 Praha 2

prostřednictvím

Obvodní soud pro Prahu 2
Francouzská 19/808
120 00 Praha 2

sp. zn. **17 C 40/2017**

V Brně dne 9. 9. 2019

Žalobce: nezletilý ██████████, nar. ██████████

Zastoupen: zákonnými zástupci ██████████, nar. ██████████, a ██████████, nar. ██████████

všichni trvale bytem ██████████

Zastoupení: Zuzanou Candigliota, advokátkou se sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

Žalovaná: Česká republika, zastoupena Ministerstvem zdravotnictví, se sídlem Palackého nám. 4,
128 01 Praha 2

Odvolání – doplnění

- proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 19. 3. 2019, č. j. 17 C 40/2017-129

ZUZANA CANDIGLIOTA | ADVOKÁTKA

IČ 03746933 | datová schránka by2wpca
Reg. číslo České advokátní komory 16127
Bankovní spojení 2200755319/2010

Burešova 615/6
602 00 Brno
Česká republika

+420 607 005 043
advokatka@candigliota.cz
www.candigliota.cz

Nezletilý žalobce dne 22. 3. 2017 podal žalobu o náhradu újmy na zdraví způsobené nezletilému pravidelným očkováním. Obvodní soud pro Prahu 2 svým rozsudkem ze dne 19. 3. 2019, č. j. 17 C 40/2017-129, zamítl žalobu a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 900 Kč. Žalobce proti rozsudku podal v plném rozsahu z důvodu nesprávného právního posouzení věci odvolání, které tímto doplňuje.

K odvolání proti výroku I. o zamítnutí žaloby

Žalobci vznikla v roce 2015 újma na zdraví spočívající v levostranné paréze lícního nervu těžkého stupně (ochrnutí poloviny tváře) v důsledku pravidelného (povinného) očkování, což bylo doloženo zdravotnickou dokumentací, odborným vyjádřením z oboru dětská neurologie a dalšími důkazy.

Soud se ovšem újmou na zdraví a příčinnou souvislostí s pravidelným očkováním nezabýval, neboť podle něj absentuje jakákoliv právní úprava, která by vymezovala odpovědnost státu za újmu na zdraví způsobenou povinným očkováním. Soud také odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2246/13, podle kterého není úkolem obecných soudů vyplňovat vědomé mezery v zákoně. Soud dovodil, že pokud Ústavní soud v jiném nálezu vyslovil, že by zákonodárce měl uvažovat nad přijetím právní úpravy odpovědnosti státu za škodu způsobenou jednotlivci očkováním, pak není úkolem obecných soudů takovou legislativní mezeru vyplňovat.

Nesouhlasíme s tvrzením soudu, že chybí jakákoliv právní úprava, která by vymezovala odpovědnost státu za újmu na zdraví způsobenou povinným očkováním.

Dne 9. 3. 2018 jsme soudkyni předložili odborný článek od prof. Telce „Spravedlivá náhrada újmy způsobené veřejným očkováním“, podle kterého je v těchto případech na místě aplikovat analogii v souladu s kogentním ustanovením § 10 občanského zákoníku.

Autor v článku dovozuje odpovědnost státu z obecných právních ustanoveních na úrovni zákona, ústavy a mezinárodní úmluvy a vypořádává se s tím, že speciální právní úprava odškodňování není nezbytná:

„Zastavme se u ... dojmu, že nejsou-li podmínky a postupy vnitrostátně legálně zvlášť stanoveny, nelze právo na spravedlivou náhradu uplatňovat. Takový dojem by se ale přičil podstatě a smyslu lidských práv a objektivně by vedl ke krutému nebo bezohlednému závěru urážejícímu obyčejné lidské cítění. Proto by byl právně vadný; srov. § 2 odst. 3 o. z. Takový závěr by neobstál ani z hlediska stávající úpravy deliktního práva a příkazu lidskoprávně konformního výkladu a použití deliktního (i jiného) zákonodárství, tzn. včetně analogie legis, popř. analogie iuris. Došlo by tak k hrubé právní vadě spočívající v přehlédnutí „nepřehlédnutelných“ příkazů podle § 10 odst. 1 nebo 2 o. z., jimiž je vyjádřen veřejný pořádek ve věcech právních.

Vzpomeňme na generální výkladové pravidlo ústavní konformity v podobě příkazu podle § 1 odst. 1 tzv. uvozovacího ústavního zákona č. 23/1991 Sb. (dnes v právní síle prostého zákona). Pokud jde o občanský zákoník, viz výkladový příkaz podle § 2 odst. 1, resp. též všechny výkladové příkazy podle § 2 o. z.; zejména viz zákaz výkladu a použití předpisu, který by vedl ke krutosti nebo bezohlednosti objektivně urážející obyčejné lidské cítění (vedle zákazu rozporu s dobrými mravy).

Již samo nucené podrobení se veřejnému očkování by s jistou mírou pravděpodobnosti mohlo být v některých jednotlivých případech co do eventuálních následků až kruté nad přiměřenou bolest; viz např. doživotní zdravotní postižení. Již potenciálně existující společenskou hrozbu eventuální krutosti vůči

malým dětem či bezohlednosti na ně nelze jakkoli dále rozšiřovat chladně rozumovým hledáním padůvodů ke státnímu odmítnutí spravedlivé náhrady anebo ji podrobovat jakýmkoli nelidským „právním chytračením“, která by ve své podstatě a smyslu popírala zákonnou ochranu hodnoty života a zdraví jedince ve prospěch „kolektivu“ anebo se jakkoli pokoušela svědčit proti ní. Naštěstí, občanský zákoník k tomu neskýtá prostor.“

Autor výslovně upozorňuje na ustanovení § 10 občanského zákoníku, které je svou povahou kogentního charakteru a upravuje analogii legis a analogii iuris:

(1) Nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího.

(2) Není-li takové ustanovení, posoudí se právní případ podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá tento zákon, tak, aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností.

Podle našeho názoru lze v souladu s odst. 1 (analogie legis) uplatnit na tento případ právní úpravu odpovědnosti za škodu způsobenou provozem zvláště nebezpečným, což je do obsahu a účelu velmi blízké posuzovanému případu, neboť při realizaci povinného očkování nelze předem rozumně vyloučit možnost vzniku závažné újmy ani při vynaložení řádné péče, naopak se s takovými případy závažné škody předem počítá. Pro případ, že by nebyl použit odst. 1, je na místě použít odst. 2 (analogie iuris) tak, aby bylo naplněno právo na spravedlivou náhradu újmy vyplývající z čl. 24 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně.

Na základě této argumentace jsme proto požádali soud, aby v tomto případě aplikoval kogentní ustanovení občanského zákoníku v § 10 odst. 1 nebo § 10 odst. 2, které nelze neaplikovat – dle čl. 95 Ústavy je soudce při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou.

Soud se s touto naší argumentací vůbec nezabýval, ani nezdůvodnil, proč neaplikoval § 10 občanského zákoníku. Přitom nevypořádání se s argumentací účastníka řízení je dle ustálené judikatury Ústavního soudu vada, která zakládá porušení práva na spravedlivý proces.

Soud dovozuje z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 19/14, že současná právní úprava nezakládá odpovědnost státu za újmu způsobenou povinným očkováním, **nicméně Ústavní soud takový kategorický právní názor nepřijal a ani takovou otázku přímo neposuzoval.** Ústavní soud se vyjádřil pouze *obiter dictum* k námitce (a názoru) stěžovatelů, že odpovídající právní úprava chybí. Ústavní soud vyzdvihl potřebnost odškodňování těchto případů a vhodnost přijetí speciální právní úpravy, nicméně z ničeho nelze dovodit, že by Ústavní soud aktuální obecnou právní úpravu posuzoval a shledal ji za nedostatečnou a neumožňující náhradu újmy na zdraví způsobené povinným očkováním. Ústavní soudkyně Kateřina Šimáčková se ve svém odlišném stanovisku k tomuto nálezu také dotkla této problematiky slovy: „*Důvěřuji české justici, že by snad našla i bez této výslovné zákonné úpravy nějakou cestu, jak by se poškození náhrady újmy dobrali, avšak stávající úprava (respektive absence této úpravy) staví osoby podléhající očkovací povinnosti do nepřijatelné právní pozice - dojde-li k nenapravitelnému zdravotnímu postižení očkování dítěte, může je čekat bez jasného výsledku mnoho let soudních pokusů.*“

Podle našeho názoru tedy není na místě závěr, že právní úprava pro náhradu újmy ze strany státu zcela chybí. Soud v tomto případě pouze zcela rezignoval na aplikaci ustanovení § 10 občanského zákoníku a

na závazek státu zajistit spravedlivé odškodnění vyplývající z čl. 24 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně, ale i další závazky státu, jako je rozhodování v nejlepším zájmu dítěte, jak vyžaduje Úmluva o právech dítěte.

K odvolání proti výroku II. o nákladech řízení

Výrok II. považujeme za rozporný s dobrými mravy a s nejlepším zájmem nezletilého dítěte, které je navíc poškozeno v důsledku splnění povinnosti stanovené státem. Je vyloženě nemravné, aby stát měl nárok na náhradu nákladů řízení od dítěte, které utrpělo újmu na zdraví vinou státu. Podle občanského zákoníku výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.

Návrh

Na základě výše uvedeného navrhuje, aby odvolací soud rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

██████████

zastoupen

Zuzanou Candigliota, advokátkou